

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n., Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Subscription per year \$4.00 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. Видає Стіваришні "Українських Робітничих Вістей". Передплата на рік \$4.00

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Непоміщені в газеті рукописи не звертаються, хіба що дописувачеві явно зазначити, що бажав звороту свого рукопису на случай його непоміщення та залучити поштовий стемпел на його пересилку.

БРЕХНЕЮ СВІТ ПЕРЕЙДЕШ, ТА НАЗАД НЕ ВЕРНЕТЬСЯ.

Так каже мудра народна пословиця. Але є такі брехуни, що їм тільки о те й ходить, щоб світ перейти. А про поворот назад вони не думають. До таких брехунів належать редактори українських жовто-блакитних чорносотенних газет, яких наш кореспондент, т. Роліко, радить тягти "за хвіст та на сонце".

Чи не найплігавішою українською рептилкою, що в обривувано Радянських Республік і робітничого руху побіла рекорд, являється "Січ", або "Сич", як це називає її "по англійськи" її-ж редактор Назарук, бувши представник "західно-українського уряду".

В останньому числі-тої "Січі", або того "Сича", читаємо на першій сторінці кілька на ново перемелених старих клевет, а одну нову. І так перша з них так і починається рипидячим стилем: "Таки буде жидівська держава на Україні!"

"З Москви депешує: Заступник Калініна Смітович заявив, що советський уряд уже постановив відступити на жидівську колонізацію пошкодило 100,000 (сто тисяч) десятин (200,000 моргів) найкращої української землі на вічне (і) в безплатне (і) ужитковання жидівським колоністам.

І так далі. Хто це таке Назарукові "депешує" прямо з Москви? Що то за Смітович такий і відколи він заступником Калініна? Що то за організація "Орт" і де вона ті машини виробляє для єврейських колоністів? Про це "Сич" не подає, а варто було-б це подати, щоб люди знали "правду".

Пошто "Січові" та "депешована" брехня, виявляється з садиногого закінчення цієї нецікаво в сотні раз перебріваної "нордички":

"На всякий випадок се певне, що коли українське робітництво побачить, що жидам даром дають землю, а для наших селян, що посушили туди rado з Волині й Галичини, той земля нема, — тоді всі большевицькі органи в Америці й Канаді та всі агітатори удержуватимуть той уряд виключно своїм коштом, то українські робітники чейже протверезяться, навіть найбільші червоні".

Тут попри провокаторську денунціацію на "большевицькі органи в Америці й Канаді" висловлене ясно задумане бажання Назарука, щоб українські селяне з Волині й Галичини полишили польські шляхти і польським колоністам своєму кровю зрошеному рідну землю, щоб залишили польських панів в спокою та "посушили" деінде шукати собі долі; а також, щоб якоюсь то українське робітництво в Злуч. Державах й Канаді збаламутити так, щоб воно не підтримувало своєї робітничої преси, аби "Сичам" краще заклопошало.

Отже для баламучення і обману в тому-ж числі "Січа" є ще такі "новинки":

"Головна Екзекутива III Інтернаціоналу, вибрана на 5. жовт. 1924, що відбувся сего місяця, видала так: Ріков, Бухарін, Зиновєв, Каменєв і Сталин. Перші два — Москвичі, другі два — Жиди, а п'ятий — Грузин. Українці до Головної Екзекутиви не вибрали ні одного, хоч Україна "перша" по Росії в союзі радянських держав. А наші большевицькі як води в рот набрали на факції "пошанив".

Назарук, очевидно, вважає передплатників свого "Січа" за таких баранів, що вони крім свого "органу" не читають жадних інших газет, Інакше чейже побоявся-б так нагло брехати, що головина екзекутиви Третього Інтернаціоналу складається тільки з п'яти осіб, та що в ній немає ні одного Українця, в той час, як в склад її входить поперек сорока представників комуністичних партій різних країн і кількох кандидатів, а від Ком. Партії України вибрано до нєї т.т. Мануїльського і Фрунзе. А цих п'ятьох членів, назиска котрих подав Назарук, це якраз представники Російської Комуністичної Партії в Виконавчому Комітеті Комінтерну.

Ми не допускаємо, щоб Назарук був таким образованим ослем, щоб він цього не знав, але вважаємо, що він просто бреше задля ширшого баламуцтва і брехні.

Ще одна брехлива "новинка" подана в "Січі", над якою слід спититися, це про спеку і голод на Україні (за що також винні большевики), а також про те, що "большевицький уряд позамікав "Просвіти" і усунув зі шкіл України 40,000 студентів", в якій вміщено такі "аярми": "Тривога охопила весь нарід український". "Український нарід упаде там до стану людояжерних племен". Коли так далі піде, нарід український загине а його землю заберуть чужинці".

Нехай читачі не лякаються, це Назарук тільки так страшисть. Ми регулярно читаємо радянську пресу і довідуємося з нєї, що в деяких повітах на Україні, а також в Поволжю

справді була спека і місцями збіжка від нєї потерпіло, на Поволжю значно більше чим на Україні. Але ніякої катастрофи там нема і того "страшного голоду", яким страшисть "Січ", не буде. Адже й в Канаді і Зауч. Державах спека наробила чимало шкоди і пшениці тут буде на багато мільонів бушлів менше, чим минулого року. Загальний врожай в цілому світі цього року куди нижчий від врожаю минулого року. Але ніхто не кричить про голод. А в Радянських Республіках і з окрема на Україні тимбільше нема потреби кричати про голод, бо там загально зародило більше збіжка, чим потрібно для власного житку. Радянська влада допомагає тим повітам, що потерпіли від посухи і вони забезпечені. Радянські Республіки ще зможуть продати за границю що найменше сто мільонів бушлів пшениці.

Що ж до "Просвіти" і студентів, то пан Назарук теж балакає неправду. "Просвіти" не закриваються насильно, але переміюється самим-ж таки населенням - на хати-читальні то-що. Студентів не усунула радянська влада на Україні аж 40,000 і не оставила школи порожніми. Річ в тім, що до революції в вищих школах 62 процент студентів, це були синки дворянсько-поміщицької класи, решта-ж були синки дрібно буржуазії, а селянських та робітничих дітей було дуже мало — три до чотирі процент. По революції пішли діти селян та робітників до шкіл і от тепер прийшло їх значне число до вищих шкіл, яких все ще нема стільки, кілько потрібно. У тих вищих школах вчилися значне число дітей буржуазії, непанів то-що, вихованих в "панському дусі". Радянська влада усунула яесь число студентів, дітей буржуазії, і в цей спосіб зробила місце у вищих школах дітям селян і робітників. І усуненим студентам дадуть змогу вчитися тоді, як вже буде більше шкіл і більше місця. А покищо першеступно мають діти селян та робітників, так як в буржуазних країнах першеступно в школах мають діти буржуазії. Чи але поступила радянська влада?

Кожний чесний робітник і фермер скаже, що так і слід було зробити серед таких умов. Але панам Назарукам жалю не мужицьких та робітничих дітей а панських. І тому "Січ" і про що справу бреше, аж куриться. Впрочім пан Назарук приїхав брехнею в Америку й іде нею даліше та й зовсім не дбає, що брехнею назад не вернеться, бо він свідомий вже того, що для нього вороття не має.

ВІДОЗВА ТРЕТЬОГО КОНГРЕСУ ПРОФІНТЕРНУ ДО РОБІТНИКІВ ВСІХ КРАТН.

Третій Конгрес Профінтерну, що відбувся в Москві в разі після V. Конгресу Комінтерну, видав відозву до робітників всіх країн з нагоди 10-ліття світової імперіалістичної війни, яку подаємо тут дещо скорочено.

"Остання війна" стала вихідним пунктом нових нечуваних озброєнь й довела до розквіту франко-англійський імперіалізм. Думка вчених та військових техніків працювала над новими смертоносними винаходами. Розробляються плани повітряної війни, військова хемія відкриває перед людством дійсно жахливі перспективи. Шість років Версальського миру довели до розкладу міжнародного господарства всіх країн, окрім Радянських Республік. Європа втрачає свою промислову й фінансово-економічну гегемонію. Центр капіталістичного розвитку переноситься до Злучених Держав, де всеялий капіталізм розвивує скажену енергію по всіх галузях промислово-фінансового життя.

Європа, що розкладається економічно, бачить перед собою повнокровний капіталізм Америки, котрому тісно на своїй материк, котрий смирливо проступе Тихим океаном, натикаючись на знесиленій після землетрусу японський капіталізм. Після шести років миру, в Європі зібралось багато горючого матеріалу, котрий що хвилями може вибухнути. Досить поганяти на спішну роботу французьких, англійських, чехословацьких, польських та італійських військових заходів, щоб переконалися в тому, що на людство насувається нова небезпека.

Кілька років лютій реакції викликали в масах велике незадоволення й буржуазія різних країн поставила на місце отвертих реакційних урядів так звані ліві і навіть соціалістичні уряди. Але всі ці ліві відкидаються від правих тільки на словах, на ділі-ж вони продовжують імперіалістичну політику фінансово-промислового капіталу. Хіба уряд Мексиконала не ледкується про будову повітряної флотії, хіба він не розстрілює з аеропланів тубільців, що підіймають повстання, хіба він не простягає руки до мосульської нафти у Туреччині, хіба він не садює в тюрми індуських революціонерів, хіба він не захищає інтереси експропріованих російською революцією капіталістів? А хіба у Франції на початку світової війни не мали влади радикали й навіть соціалісти? Не було ж ніколи захвати того факту, що так звані ліві уряди готуються, так

само, як і їхні попередники, до нової міжнародної війни. Правда, це робиться не так нахабно, як це робили Пуанкарє та Корзон, тому що Мексиконала та Еррїо свою заборчу політику вміють прикрашувати демократичними фразами. Означе, в дійсності вони продовжують стару політику Корзона та Пуанкарє. Властиво-сті сучасного стану полягає в тому, що верхи соціал-демократичних та професійних організацій зрослися з апаратом буржуазної держави, при чому сучасні реформістські організації являються найважливішою підлогою капіталізму, який вже падає й розкладається.

Десять років, що минули з початку війни, не пройшли даруно: світовий робітничий рух пережив велику кризу, мільйони робітників з жахом відсахнувшись від соціал-патріотів і стали під комуністичний прапор. Виріс, змінився і став світовою організацією Комінтерн, широко розкинувся вплив Профінтерну. Нема в світі такої країни, немає такого куточка, де б ці дві світові організації не мали своїх прихильників, своїх лаяких борців. Однак, є кілька мільонів робітників, що пробувають під буржуазно-реформістським впливом. Треба витравити реформізм з голов робітників, треба сформувати міцно спаяні, дисципліновані, готові до бою, робітничі батальйони, щоб перейти від оборони до наступу, щоб штурмувати капіталістичну фортецю. III Конгрес Червоного Інтернаціоналу Профспілок звертається з лаяким закликом до робітників усіх країн протиставити "святкуванню" буржуазією та реформістами їхньої "визвольної війни" демонстрацію гніву й ненависти до експлуататорів, тиждень протесту проти війни, з 27-го липня до 4-го серпня. Ми повинні нагадати пануючому класам, що минув той час, коли можна було безкарно втягувати в світову бойню мільйони пролетарів. В цей тиждень протесту проти війни по всіх містах та селах, по всіх фабриках та заводах усюди де є поневолені й пригноблені пролетарі, треба висловити заклики: "Геть імперіалістичні війни, геть соціал-патріотів — агентів імперіалізму, геть зрадників робітничих організацій! Хай живе священна війна поневоленних проти гнобителів, хай живе соціальна революція!"

Українська робітничая преса є ознака сили і свідомості робітничого. Памятайте про Пресовий Фонд і відновлення передплати!

ХТО І ЯК СУДИТЬ КРАКІВСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ.

В понеділок 2. червня в Кракові почався процес 58 учасників краківського повстання. Склад присяжних — 2 банкові службовці, 11 помічників та власників будинків, і один фабрикант.

Більшість обвинувачених безпартійні робітники і службовці. З обвинувачених визначається група з 4-ох пелесовців, у особи посла союму Станіслава, колишнього посла Клеменевича та 2-ох членів краківського міського самоврядування. Крім них на лаві підсудних — лідер незалежних соціалістів лікар Дробнер.

Обвинувачують прокуратор та цивільні позивачі з боку родин забитих офідирів. Оборону організувала П.П.С. Вся оборона виступає солідарно й боронить всіх обвинувачених, за винятком 4-ох, серед яких є один громадянин С.Р.С.Р. і один колишній агент військової охорони.

В ході процесу складається вражіння, що між пелесівською обороною та судовою владою досягнуто погодження, щоб не роздувати політичного процесу.

Більшість робітників, що сидять на лаві підсудних, належать до мало розвиненої сірої маси і не вміють політично обгрунтувати своєї позиції. Пелесівські послі і лідери виглодили на процесі малоозначливі промови, де зазначали, що вся провиня за повстання лежить на усунутому уряді Вітоса, що своєю реакційною політикою довів маси до стійкого виступу в Кракові. Лікари Дробнера, що почав було виглощувати політичну промову, голова суду позбавив слова.

Все це зменшує цікавість до процесу, який провадиться виключно для того, щоб виявити карну відповідальність окремих обвинувачених. 20. червня скінчився допит та свідчення обвинувачених, і суд перейшов до допиту свід-

ків. Свідків всього викликано 328. Голова суду не закриває свого тенденційного відношення до обвинувачених. Над деякими з них голова просто знущався підчас допиту.

Беручи під увагу поведінку суддів та соціальний склад присяжних, можна чекати, що вони не милуватимуть обвинувачених, яких чекає тяжка кара. Тепер же виявилась основна лінія поведінки, що її додержується пелесівська оборона та обвинувачені. Головний обвинувачений, колишній пелесівський посол Клеменевич, відкидає свою участь у повстанні, заявляючи, що вся роля його в краківських подіях полягала в ліквідації повстання та в тому, щоб довести владі відновити порядок.

Для цього, як каже Клеменевич, було складено перемир'я з ген. Чихелем. Таким чином П.П.С. складає з себе всяку моральну відповідальність за те, що сталося 6. листопада в Кракові, залишаючи учасників повстання на милость судової влади. Проте бажаччи реабілітувати себе серед низів, П.П.С. взяла на себе оборону їх перед судом, але, всю систему оборони збудовано на відкиданні окремими обвинуваченими факта їхньої участі в повстанні.

П.П.С., Визволення та група Бриля (селянська спілка) внесли до союму запит, у якому зазначають нездорову атмосферу, що своєю реакційною політикою довів маси до стійкого виступу в Кракові. Лікари Дробнера, що почав було виглощувати політичну промову, голова суду позбавив слова.

В запиті зазначено, що обвинувачені, яким загрожують великі кари, віддано на милость тенденційного судді, який дозволяє собі ухилиятися від закону та іронізувати над обвинуваченими.

Сидить собі робітник на крилі в Укр. Роб. Домі і читає "Робітницю"... Ви читаете ж спостерігати, голонно в той день, коли виходить "Укр. Роб. Вісті" або "Робітниця", як кілька робітників, посидівши в тихих закутках सबі Газет. Роб. Дому, читають собі газету або журнал.

Так було й цим разом, коли прийшло подвійне чергове 9—10 число "Робітниці" за 15 липня і 1. серпня. Переходжу я через саяло У.Р.Д., бачу — сидить робітник і переглядає "Робітницю". Не читає, але переглядає.

Це вже звичайно так водиться, що коли читач візьме вперше до рук книжку або журнал, то перше перегляне, потім — вибірає смачніше і читає, а відтак береться вже до "загального".

— Добрий день! Читаєте? — сказав я. — Добре здоров'я! Ще не читав... тільки переглядаю! Але-ж ту в моє щоденні! — сказав до мене робітник по-сміхачливо і складаючи візико "Робітницю".

І ті прості слова — ту є моє щоденні читати — чомусь мені заімпонували і сподобалися. Це не були слова якоїсь видуманої похвали; сказав їх робітник без ніякої надуми, але щиро, отверто, після того, як переглянув подвійне — 9—10 число "Робітниці". І хоч вже перелістив туди й назад, але найбільше-менше його зміст, мене акортуєло ще раз взяти "Робітницю" і старанно переглянути. І переглянувши, без ніякого ового додатку, я повторюю слова робітника: "Ту є моє щоденні читати".

Зрештою ми в короткіх переірямо саму "Робітницю". На окладниці образок смерті і крові невинних мільонів, що полягли в минулій світовій війні. Це в П.П.С. ричинню. Хто уміє читати образки, той багато з него вчитяє.

Перекладаю — і на внутріш-

тантів: "На чисту воду". Не хочеться їм, значить, бовтати в каламутній воді, і давай вони випливати "на чисту воду". І це добре... хоч кажуть, що в каламутній воді добре карасі ловити. Не знаю лише, чи наші плавачі в "бейтінг-сутах". Знаю тільки (бо читав), що Сильвербергелль каже: "не соромімся тим, що в нас ще є деякі недостаті"... "простуємо" на чисту воду... Відважний товариш! Варта прочитати.

Та тут годі перечислити все хоч-би й в коротці. Тому дрібні річі, хоч дуже цікаві, випускаю. Говорю про більші: "Буковина" — зі споминів Юрка Тютюника з повстань з часів гетьманщини — цікаве оповідання; фотографія визначної діячії серед перських робітників в національному строю; а в дрібних річах з'окрема варта уваги "Похоронні книжки".

Українська пролетарська творчість в Канаді. Це є цілий розділ. Так би сказати, розділ творчості поетів і псак в Канаді. Нічого про них не говорю, бо, здається, в слідуючому числі "Робітниці" буде щось говорити про них т. М. Ірчан. Тривається й мей літка... бо й мене біє запіє між ту "пролетарську творчість". (Товариш серед низів, П.П.С. взяла на себе оборону їх перед судом, але, всю систему оборони збудовано на відкиданні окремими обвинуваченими факта їхньої участі в повстанні.)

П.П.С., Визволення та група Бриля (селянська спілка) внесли до союму запит, у якому зазначають нездорову атмосферу, що своєю реакційною політикою довів маси до стійкого виступу в Кракові. Лікари Дробнера, що почав було виглощувати політичну промову, голова суду позбавив слова.

В запиті зазначено, що обвинувачені, яким загрожують великі кари, віддано на милость тенденційного судді, який дозволяє собі ухилиятися від закону та іронізувати над обвинуваченими.

Сидить собі робітник на крилі в Укр. Роб. Домі і читає "Робітницю"... Ви читаете ж спостерігати, голонно в той день, коли виходить "Укр. Роб. Вісті" або "Робітниця", як кілька робітників, посидівши в тихих закутках सबі Газет. Роб. Дому, читають собі газету або журнал.

Так було й цим разом, коли прийшло подвійне чергове 9—10 число "Робітниці" за 15 липня і 1. серпня. Переходжу я через саяло У.Р.Д., бачу — сидить робітник і переглядає "Робітницю". Не читає, але переглядає.

Це вже звичайно так водиться, що коли читач візьме вперше до рук книжку або журнал, то перше перегляне, потім — вибірає смачніше і читає, а відтак береться вже до "загального".

— Добрий день! Читаєте? — сказав я. — Добре здоров'я! Ще не читав... тільки переглядаю! Але-ж ту в моє щоденні! — сказав до мене робітник по-сміхачливо і складаючи візико "Робітницю".

І ті прості слова — ту є моє щоденні читати — чомусь мені заімпонували і сподобалися. Це не були слова якоїсь видуманої похвали; сказав їх робітник без ніякої надуми, але щиро, отверто, після того, як переглянув подвійне — 9—10 число "Робітниці". І хоч вже перелістив туди й назад, але найбільше-менше його зміст, мене акортуєло ще раз взяти "Робітницю" і старанно переглянути. І переглянувши, без ніякого ового додатку, я повторюю слова робітника: "Ту є моє щоденні читати".

Зрештою ми в короткіх переірямо саму "Робітницю". На окладниці образок смерті і крові невинних мільонів, що полягли в минулій світовій війні. Це в П.П.С. ричинню. Хто уміє читати образки, той багато з него вчитяє.

Перекладаю — і на внутріш-

тантів: "На чисту воду". Не хочеться їм, значить, бовтати в каламутній воді, і давай вони випливати "на чисту воду". І це добре... хоч кажуть, що в каламутній воді добре карасі ловити. Не знаю лише, чи наші плавачі в "бейтінг-сутах". Знаю тільки (бо читав), що Сильвербергелль каже: "не соромімся тим, що в нас ще є деякі недостаті"... "простуємо" на чисту воду... Відважний товариш! Варта прочитати.

Українська пролетарська творчість в Канаді. Це є цілий розділ. Так би сказати, розділ творчості поетів і псак в Канаді. Нічого про них не говорю, бо, здається, в слідуючому числі "Робітниці" буде щось говорити про них т. М. Ірчан. Тривається й мей літка... бо й мене біє запіє між ту "пролетарську творчість". (Товариш серед низів, П.П.С. взяла на себе оборону їх перед судом, але, всю систему оборони збудовано на відкиданні окремими обвинуваченими факта їхньої участі в повстанні.)

ТУ Є МОЦ ЩО ЧИТАТИ.

Кожний класово свідомий робітник повинен передплатувати і читати робітничу газету The WORKER. Офіційний орган Комуністичної Партії Канади. Передплата на рік вносить \$2.00, на пістрік \$1.00. Зашліть передплату такі ще нині! Адреса: THE WORKER, Room 301, Tyrrell Bldg, 95 King St., East, Toronto, Ont.